

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Confessio Fidei Exhibita Invictiss. Imp. Carolo V. Cæsari
Aug. in Comicijs Avgvstæ. Anno M. D. XXX.**

Melanchthon, Philipp

Vitebergæ, 1542

VD16 C 4714

De Confessione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35748

ARTICVLVS FIDEI DE CONFessione.

Huic parti doctrinæ Christianæ de pœnitentiâ, in primis magnas tenebras offuderunt theologi & canonistæ. Idq; testantur non solum ipsorum bibliothecæ, sed etiam omnium piorum conscientiarum, quæ fatentur illas inextricabiles dissertationes theologorum, & traditiones infinitas de pœnitentiâ, horribilem carnificinam conscientiarum fuisse. Nusq; enim quidq; certi docent quomodo contingat remissio peccatorum, de fide prorsus est altissimum silentium. Imo iubent perpetuo dubitare de remissione peccatorum, Postea excruciant conscientias acerba enumeratione delictorum, Item satisfactionibus, Qualis enim laqueus conscientie fuit traditio, quæ precipit omnia peccata enumerare?

Satisfactiones uero obscurauerunt beneficiû Christi, quia etiam docti fingunt per eas compensari eternam mortem. Indocti putabant his operibus emi remissionem culpæ, Quid quod plerumq; fuerint cultus non mandati a Deo, εα̅το̅λο̅γ̅ι̅α̅i precum, inuocationes sanctorum, peregrinationes, & hoc genus alia, Ita fuit obruta ingenti acervo inutilium ac malarum opinionum, simplex doctrinæ

PRÆCIPVI.

Trina de pœnitentia. Et constat multis seculis bonos desiderasse doctrinam puriorem.

Porro precipue opus est in Ecclesia extare purissimam & simplicissimam de pœnitentia doctrinam. Ideo huic articulo maxime studuerunt nostri lumen afferre, quem quidē ita patefecerunt, atq; illustrarunt, ut etiam aduersarij saniores fateantur hac in re bene meritos esse de Ecclesia.

Nam simpliciter, plane, sine ulla Sophistica, proponimus Euangelij sententiam de pœnitentia, ut intelligant homines, quomodo ad Christum redire debeant, quomodo consequantur remissionem peccatorum, qui cultus, quæ opera placeant Deo. Primum docemus necessariam esse contritionem, hoc est ueros terrores & dolores animi, qui agnoscit iram Dei, & dolet se peccasse, & desinit mala perpetrare. Etsi autem hi dolores necessarij sunt, tamen sciendum est remissionem peccatorum non dari propter dignitatem contritionis seu horum dolorum. Sed addenda est fides, hoc est fiducia misericordie promissæ propter Christum, & statuenda est gratis remitti peccata propter Christum.

e ij

CUM

ARTICVLI FIDEI

Cum hac fide in terroribus illis erigimur, consequimur certo remissionem peccatorum, sicut supra ostendimus, Et hanc fidem concipiunt animi ex Euangelio, Item ex Absolutione, quae Euangelium annunciat & applicat perterrefactis cōsciētis. Ideoq; docēt nostri retinendā esse in Ecclesijs priuatam Absolutionem, Et eius dignitatem, & potestatem clauū ueris & amplissimis laudibus ornant, quod uidelicet potestas clauium administret Euangelium non solum in genere omnibus, sed etiam priuatim singulis, Sicut Christus inquit, Lucratus eris fratrem &c. Et quod uoci illi Euangelij quod ministerio Ecclesiae nobis in Absolutione administratur, credendum sit, tanq̄ uoci de caelo sonanti.

Hoc totum beneficium Absolutionis & huius ministerij, antea fuit omnino obscuratum falsis opinionibus illorum, qui docuerunt Absolutionem non ualere, nisi sufficienter contriti simus. Et postea iuebant dubitare de Absolutione, quia nemo sciret se satis contritum esse. Quid fuit hoc aliud, quam Euangelij consolationem eripere consciētis, & tollere ex Ecclesia ac prorsus abolere ministerium Euangelij, seu potestatem clauium? Quis non uidet hos tam perniciosos errores, merito reprehensos esse?

Cum

PRÆCIPVI.

Cum autem Confessio prebeat locum imper-
ciendæ absolutioni priuatim, & ritus ipse intelle-
ctum potestatis clauium, & remissionis peccato-
rum conseruet in populo, Preterea cum illud col-
loquium magnopere proffit, ad monendos & eru-
diendos homines, diligenter retinemus in Ecclesijs
Confessionem, sed ita, ut doceamus enumerationem
delictorum non esse necessariam iure diuino, nec
onerandas esse conscientias illa enumeratione.
Nullum enim extat in scripturis Apostolicis pre-
ceptum de hac enumeratione. Et omnium delicto-
rum recitatio impossibilis est, iuxta illud Psalmi.
Delicta quis intelligit? Item Ieremias ait. Prauum
est cor hominis & inscrutabile. Quod si nulla pec-
cata, nisi recitata remitterentur, nunq̄ possent ac-
quiescere conscientia, quia plurima peccata neq̄
uident, neq̄ meminisse possunt. Qua ex re facile
intelligi potest, ministerium absolutionis, & remi-
ssionem non pendere ex conditione Enumerationis.

Testantur & ueteres scriptores non esse ne-
cessariam Enumerationem, Chrysostomus enim
in Epistola ad Ebreos inquit, Persuadeamus nobis
peccasse nos, nec id lingua tantum pronunciet, sed
etiam intima conscientia, nec tantum dicamus nos

e iij

esse

ARTICVLI FIDEI.

esse peccatores, sed etiam peccata specialiter com-
putemus. Non tibi dico, ut te prodas in publicum,
neq; te ut apud alios accuses, sed obedire te uolo
Propheta. Reuela domino uiam tuam, Coram
Deo peccata tua confiteri, Apud uerum iudicem
cum oratione delicta tua pronuncia, non lingua,
sed conscientie tue memoria, & tunc demum spe-
ra te misericordiam posse consequi. Hec Chryso-
stomi concio, non solum docet, quid de Enumera-
tione sentiendum sit, Sed etiam grauissime coniun-
git contritionem & fidem, Sicut nos coniungimus,
iubet primum ut peccata uere agnoscamus, & ex
animo detestemur, deinde docet addendam esse
orationē ac fidē, quæ statuat nobis ignosci. Et alio
in loco ait, Peccata tua dicito ut deleas. Si pudet
dicere quod peccaueris, dicito quotidie in anima
tua. Non dico ut confitearis ea seruo, ut expo-
bret. Dic Deo, ut curet ea.

Fatetur & glossa in Decretis de poeniten-
tia, distinctione quinta, Confessionem institutam
esse ab Ecclesia, nec precipi eam in scripturis ue-
teris aut noui testamenti, Idem pleriq; doctores
senserunt. Quare sententia nostra de Confessione
neq; noua, neq; absurda est.

Postremo

PRÆCIPVI.

Postremo de satisfactionibus uel maxime opus fuit moneri pias mentes. Nam satisfactiones plus etiam incommodi habuerunt quam illa Enumeratio. Obscurabant enim beneficium Christi, quia indocti putabāt se remissionē culpæ cōsequi propter illa propria opera, deinde siquid in his erat omis- sum, conscientiaē perturbabantur. Item deligebantur ceremonie, peregrinationes, & huius generis alia inutilia opera, non mandata diuinitus. Et his finge- bant ipsi doctores compensari mortem æternam.

Itaq; duximus pias mentes liberandas esse his erroribus, & docemus satisfactiones, uidelicet canonicas illas, quas ipsi uocant opera indebita &c. nec ad remissionem culpæ, nec ad remissionem pœ- næ æternæ prodesse, nec esse necessarias. Olim in Ecclesia mos fuit in publica pœnitentia, non recipere lapsos ad Ecclesiam redeuntēs, nisi addita aliqua multa exempli causa, Ab illo more sunt ortæ satisfactiones, Sed ueteres illo exemplo uolebant populum a peccando detertere, non sentiebant ceremoniam illam esse compensationem culpæ uel æternæ mortis uel purgatorij, Hæc postea affixerunt homines indocti.

ARTICVLI FIDEI.

Sed ueteres illi mores tempore consenuerunt, & antiquati sunt. Nos igitur non oneramus conscientias satisfactionibus, Sed illud docemus, fructus pœnitentiæ necessarios esse, obedientiam, timorem Dei, fidem, dilectionem, castitatem, & uniuersam nouitatem spiritus debere in nobis crescere.

Monemus & illud, sæpe puniri peccata etiã temporalibus pœnis in hac uita, ut David, Manasse, & alij multi puniti sunt. Et has pœnas mitigari docemus bonis operibus, & uniuersa pœnitentia, Sicut docet Paulus, Si nos ipsos iudicaremus, non iudicaremur a Domino. Et pœnitentia meruit ut Deus sententiam de delenda Niniue mutaret.

Ita, cum antea disputationes de pœnitentia fuerint inextricabiles, & plene absurdarum opinionum, nunc repurgata doctrina ita traditur populo, ut intelligi possit, & prosit ad pietatem, Retinemus & illustramus ueras pœnitentiæ partes, Contritionem, fidem, absolutionem, Remissionem peccatorum, Emendationem totius uitæ, mitigationem presentium pœnarum.

Ac speramus bonos uiros in hoc loco non solus

P R A E C I P V I.

lum nihil reprehendere, sed etiam gratiam habere his qui repurgarunt hanc doctrinæ Christianæ partem, quam prodest in Ecclesijs extare quam planissime explicatam atq; illustratam, Christus inquit Angelos in coelo letari, cum uident resipiscere peccatorem. Itaq; gratulantur Ecclesiæ, & ipsi Angeli puram de pœnitentia doctrinam.

DE DISCRIMINE CIBORVM
ET SIMILIBVS TRADI-
tionibus pontificijs.

In hac corporali uita opus est traditionibus, hoc est, locorum ac temporum discriminibus, ut ordine gerantur res in Ecclesia, sicut precipit Paulus, ut omnia fiant ordine, & ita, ut deceant. Ideo & Ecclesia habet traditiones, hoc est, constituit quibus temporibus, ubi conuenire populus debeat. Ad hunc ciuilem finem licet condere traditiones. Sed homines imperiti doctrinæ Christianæ non sunt hoc fine contenti, sed affingunt supersticiosas opiniones traditionibus, easq; per superstitionem sine modo cumulāt. Id questi sunt accidisse in Ecclesia, non tantum recentiores Gerson & alij quidam, sed Augustinus etiam.

Quare